

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZEK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: Vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

A Bajai utcával szemközt Fajzlane-féle ház, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden dolog fizetendő.

Felelős szerkesztő:

DR. MOLNÁR GYULA.

Fizetési árak:

Egész évre 3 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt
Néptanítóknak egész évre 6 frt Félévre 3 frt Negyedévre 1 50
Egyes szám ára 10 kr.

Mártius 15-ike.

Nagy ünnepe lesz e héten a magyar nemzetnek: a szabadságharcz legdicsőbb napjának, a nemzeti újjáébredés hajnalának emléknapja. Az eszme diadalát ünnepejük ebben az emlékeztető évfordulóban, azét a eszméit, amely az ország politikai függetlenségében és közintézményei szabadságában keresi ideáljának megtestesítését.

A kegyeletes emlékezés ünnepe ez az elmúlt dicső napokra. Egyedlen politikai pártnak sincs több jussa az ünnepelésben való részvételhez, mint a többinek, sőt ez a nap annyira a nemzeté, annyira közel áll a politikai, társadalmi és állami közélet minden egyes tényezőjéhez, hogy bűn volna annak megünneplésében akármilyen irányú pártviszelyeket is vegyíteni.

A kegyelet, amely bennünket a nagy napok örök emlékeihez fűz, époly közös kincse mindannyiunknak, mint az a föl-emelő nemzeti öntudat és szabadságszeretet, amelyet a márcziusi dicső események fényes tanulságaiból meritünk. A visszaemlékezés azokra, akik az ország függetlenségének és a polgári szabadságnak ma élvezett mértékét részünkre kivitták, oly természetesen adója a nemzeti halálnak és elismerésnek, ami az egyes embernél a becsületbeli adósság fogalmának felel meg.

A történelmi nagyságok iránt való kegyeletesség: mérteke a nemzeti öntudat életrealitásának. Az a nemzet, a mely a napi érdekek áradatába elmerülve megfeledkezni képes a nemzeti hála és a történelmi kötelességeiről, nemcsak kárhözvont, hanem szánalmat is érdemel, mert a kegyeletlen közöny a nemzeti élet-erők hanyatlásának a jele és amely nemzet multját megbecsülni nem tudja, annak nincsen oka jövőjébe sem bizalommal tekinteni.

Ezért tartjuk mi részünkről fontosnak és a merő pillanatnyi felbuzdulásnál sokkalta jelentősebbnek azt, hogy márczius 15-ikét a magyar nemzet osztatlanul és egyértelműleg, minél impozansabb és kiterjedtebb módon megünnepelje. Nem egy párt, nem egy társadalmi osztály joga vagy kiváltsága ez, hanem mindenkié, aki

magyarnak vallja magát és aki a nemzeti érzés és öntudat egyeteméből magát ki-zárni nem kívánja.

Zombor városában, meg kell vallanunk, eddigelő márczius 15-ikének ünneplése nem felelt meg annak a várakozásnak, amelyet e nagy és hazafias város közönségére ebben a tekintetben méltán alkalmazhatunk. Azt hisszük, nem vagyunk igazságtalanok, ha azt hisszük, hogy ennek a nem igen örvendetes jelenségnek az oka nem annyira a derék városi polgárság érzelmeiben, mint inkább azoknak az ugynevezett „irányadó” és „vezető” köröknek a végtelen közönyében keresendő, akiknek initiatívaja nélkül városunkban manapság nagyobb szerű és kiterjedt társadalmi mozgalom nem keletkezhetik. Ezek a körök, amelyek ma tagadhatatlanul monopolizálják a társadalmi kezdeményezés jogát minden téren, csodálatos érzéketlenséget tanúsítottak mindeddig a márcziusi nagy nap történelmi jelentősége iránt.

Mig minden egyes apró-cseprő alkalomból, kisvárosi nagyságok tiszteletére és napi érdekű események öröme egy-mást éri a városra szóló bankettek rendezése, addig márczius 15-ére eddigelő ezen bankettrendező urak egyikének sem jutott eszébe, hogy ez a nap is méltó megünneplésre és hogy ennek a fontossága felér talán mégis egy királyi tanácsosi kinevezés világtörténelmi jelentőségével. A hivatalos világot és mindazokat a nagyságokat, akik bele tartoznak és akik vele együtt járnak állandóan, mint a nappal az ő bolygói, ezeket az alakokat, az elite-bankettek megszokott habittéit, még soha sem láttuk a márczius 15-ét ünneplők között. Ellenben ott láttuk minden évben a zombori derék iparosokat és az értelmi intelligencia sorából azokat a keveseket, akik nem resteltek az egyenlőség és testvériség ezen magasztos ünnepén a szegény, de önértetes és hazafias iparos osztály tagjaival egy sorban megjelenni. Bizony, tulás nélkül mondhatjuk, hogy a zombori „urak”, a kik városunkban a hivatalos élet intézése révén jogot arrogálnak a társadalmi élet vezetésére is, sokat tanulhatnak az általunk kicsinyelt iparos osztályból a

hazafias kegyelet és a nagy eszmék iránti lelkesedés dolgában.

Mindezt pedig mostan csak a nulla vonatkozólag mondottuk. Nem tudjuk, hogyan esik ki az idén márczius 15-ikének ünneplése és kik vesznek benne részt. Lesz-e a „Népkör” által rendezendő banketten kívül egyéb ünneplés is ezen a napon és kik lesznek azok, akik azt rendezik. Mindenesetre mi örülünk majd legjobban, ha egy hét múlva arról lesz alkalmunk referálni, hogy a nagy márcziusi napot Zomborban az idén minden számbajövő társadalmi tényező, rang- és pártkülönbség nélkül az ügyhöz méltó igaz lelkesedéssel ünnepelte meg.

A kiállítási igazgatóság jelentése

az 1896-iki ezredéves országos

kiállítás előmunkálatairól.

(Folytatás.)

III. Az egyes csoportok programja.

Az egyes csoportbizottságok eddig kizárólag azzal voltak elfoglalva, hogy a kiállításon való részvételük modozatait, illetőleg kiállítási programjukat megállapítsák. Az ez irányban eddig történeteket a következőkben lehet összefoglalni.

A) A történelmi főcsoportbizottságnak

a kereskedelmiügyi miniszter úr által f. évi május hó 18-án jóváhagyott programja (lásd a Kiállítási Közlemények 4. számát) alapján, az egyes csoportbizottságok, a részletes tárgyalásokat megindították és az anyag kutatás, gyűjtés és kiállítására vonatkozólag az előmunkálatakat megkezdték.

E program rövid kivonata — mely egyuttal a létesítendő történelmi épületek ügyében kiűrt pályázat alapjául szolgált és a főbb tárgy csoportoknak miképp tervezett elhelyezésére tájékoztatást nyújt, a következők:

1. Építészeti emlékek: az ország építészeti fejlődését feltüntető tervek, rajzok és fényképek kivált falterületeken; műemlékeinkről gipszmásolatok és modellek alapterületen.

2. Képzőművészet: hazánk képzőművészeti emlékei közül a bel- és külföldön fennmaradt festmények, metszetek falterületeken, szobrok és azok másolatai alapterületen.

3. Zene és színművészet: legnagyobb részt alapterületen; vonó és fúvó hangszerek, orgonák, zongorák, hangjegyek, nyomtatványok és kéziratok szekrényekben; bellehemi játékok; XVII — XVII. századbeli iskolai színpad.

4. Oktatás és tudomány története: XVI — XV. századi szerzetes iskola; XVII. századi interieur a tudományos eszközök számára; a többi tárgy falterületen és szekrényekben.

5. Irodalom történet: Stuba scriptoria XIII. századból (együttal levéltár). XV. századi könyvtárterem egy XVII. századi főúr könyvtára; a nagyszombati XVII. századi egyetem könyvtár-termének mása; XVII. századi nyomda. A tárgyak egy része szekrényekben.

6. Ipar: legnagyobb részt fali és szabadon álló szekrényekben elhelyezendő tárgyak. (Az anyag egy része a 8-ik csoport interieur-jeiben nyer elhelyezést.) Falterület a costume-képeknek; XVI. századi ötvösműhely, XVII. XVIII. századi terem a csehgyűlekezettek és tárgyaik számára.

7. Egyházi csoport: a pécsi IV. századi cubiculum (3 m. □ 3.20 m. nagy és 2.20 m. magas); egy IX—X. századi primitív takápolna; XI—XII. századi román. — XIV. századi csücsives — (ez emeleti magasságban), a XVI. századi renaissance kápolna; XVI. századi XVII. századi szerb, XVIII. századi barokk kápolna; XVII. századi protestáns kápolna falafondjával és festett karzatával. Nagyobbszabású gypsdomb művek és kapuk. (Jaák, Gyulafehérvár stb.) elhelyezésére falterület; a tárgyak legnagyobb része fali és szabadon álló szekrényekben: XIII. század, szerzetes lakó-czella, a souproni (XV. századi) káptalan-terem mása; XVII. századi renaissance refektórium.

(Folyt. köv.)

150,000 ftos sikkasztás

A „Szegedi Napló“ figyelemre méltó cikket közöl a topolyai sikkasztásokról, melyet itt egész terjedelmében reprodukálunk:

Radimeczky Ferenc topolyai jegyző egy pisztolylövessel háritotta el magáról ama súlyos következményeket, melyeket éveken keresztül folytatott bűnös üzemei miatt innar elkerülnie nem lehetett.

Inkább a halált választotta a közbecsülést és jölétet egész életén keresztül bitórló falusi jegyző, semhogy a fogház székaz kenyerén tengődjék a megtorlás ideje alatt.

A községi törvény nem ad jogot arra a falusi jegyzőnek, hogy pénzt kezelhessen. Az irni, olvasni alig tudó falusi polgárokból választják a falusi pénztárosokat.

Ez az oka annak, hogy a községekben sűrűn megtörténik az adójövedelmekkel való visszaélés s ez oka, hogy az ilyen visszaélések eltussolására tág tér nyílik olyankor, min dőn az ismeretes kortes szolgálatokért kell elismeréssel lenni.

Radimeczky Ferenc sikkasztásait 150,000 forintnál sokkal többre becsülik, mert ezzel az „előkelő“, urasan élő jegyző ural szemben batártalan volt a bizalom és a vármegyén olyan befolyása volt, melylyel üzemeit kényelmesen el tudta palástolni.

A kulai adóhivatali sikkasztások miatt hónapok óta folyik a vizsgálat, Radimeczky

Ferenc ez alatt az idő alatt a legpazarabb fényvel volt képes magát körülvenni és csak ma, mikor már a végzetes pisztolylövés eldőrent, merik kimondani még a megkárosítottak is, hogy voltaképen Radimeczky volt a kulai sikkasztások értelmi szerzője is.

Élénken jellemzi a topolyai helyzetet, hogy az érdekelték még ma sem merik a vizsgálatot a vármegye tisztviselőire bízni, hogy a vizsgálat menetében még ma sincsenek megnyugodva, még ma is attól tartanak a károsodottak, hogy a vizsgálat eltussolásokra fog vezetni.

Tegnap deputáció volt a pénzügyminiszternél s terjedelmes memorandumot adott át neki a család történetéről s kérte, hogy az ügy megvizsgálásra valakit küldjön ki s hogy a károsodottaknak az adó miatt való zaklatását, mivel már egyszer befizetett arról van szó, szüntesse meg.

A sikkasztó eleinte csak katonákat szabadított, de az utolsó időben ezzel már fölhagyott, jövedelmezőbb mesterségre adta magát.

A sikkasztást 3—4 éve lehet, hogy megkezdte s azóta az utolsó hetekig folyton üzete.

A topolyaiaknak nincs adóhivataluk. A község csak a 100 ftnál kevesebb adót fizető polgároktól szedi be az adót, akikre ennél több van kivétel, azok bajártak Kulára s ott fizettek.

Ujabb időben, de már esztendőkkel ezelőtt, a kulai adóhivatal igazgatósága megengedte, hogy ezek is a község házában fizessék le az adót, ne fáradjanak be Kulára közvetítse a pénzt a községi eljárás. Ezt a pénzt a község külön pénztárban, külön könyvekkel kezelte. A beszedett pénzről a jegyző írást adott a fizetőnek, elkérte az adókönyvét a végett, hogy Kulára küldje s néhány hét múlva visszaadta, hivatalos formában kitöltve a könyv kérdéssé rovatait. 2500, 3000 forint adót fizetők is vannak a községben s ezek mind Radimeczky jegyzőnél fizették le adójukat s egész az utolsó hónapokig semmi bajuk sem volt, eszközbe se jutott, hogy befizetett pénzeik nem Kulára, hanem Radimeczky jegyző zsebébe vándoroltak.

A vármegyétől kiküldött vizsgáló biztosok, a kulai adóhivatalnál és a község házában is minden rendben láttak. Kulán ugyanis csak a főkönyvet nézték, a naplót kezükbe se vették. Topolyán pedig mindig Radimeczkyhez szálltak s itt valóságos dorbézolás folyt mindig, valahányszor hivatalos személyek jártak a jegyzőnél. Mikor az egész tisztelt bizottság rózsaszinben látta a világot, akkor nézett bele az irásokba s Radimeczky szóbeli kommentárjait mindig elfogadta az iratokban nélkül előfordult hibákra nézve.

Kulán azelőtt 4 hónappal a zombori kir. pénzügyigazgatóság biztosai az adóhivatalnál szabálytalanságot vettek észre. Irházy és Nagy adóhivatali tisztviselők voltak a hibások. Hetekig tartott a vizsgálat s azzal végződött, hogy Irházyt és Nagyt néhány a vizsgálat alatt tett apró följelentés miatt, letartóztatták s bekísérték a zombori kir. törvényték fogházába. Vizsgálat alatt néhány elejtett szavuk miatt a vizsgáló bírónak újabb gyanúja támadt s a kulai adóhivatalhoz tartozó községektől több adókönyvet beszedett s szakértői véleményadás végett beküldte a zombori kir. adóigazgatósághoz.

Időközben Topolyán a 100 forintnál több adót fizetők közül valami 60-an vagy 70-en intőzédulát kaptak a kulai adóhivataltól, hogy 2—3 esztendő óta meg nem fizetett adójukat

különböni végrehajtás terhe alatt azonnal küldjék be.

A zombori pénzügyigazgatóságnál éppen ekkor tudták meg a beküldött adókönyvekből, hogy micsoda fölháborító üzelmeknek estek a topolyaiak áldozatul. Rájöttek, hogy Radimeczky, Irházy és Nagy egy kézre játszottak. Radimeczky tényleg beküldte a kulai adóhivatalhoz az adókönyveket, itt bevezették a megfizetett összeget a főkönyvbe, de a naplóba és a többi könyvbe nem.

Bebizonyosodott ez is, hogy nemcsak a 70 vagy talán ennél is több nagy adófizetőt, hanem még egy egész sereg 100 ftnál kevesebb adójú pénzt is elsikkasztották.

Gróf Zichy Nepomuk János cservenkai birtokát parcellánként bíró sváb földművesek a földadót mind Topolyán fizették s ezekből a pénzekből is sok hiányzik, úgy, hogy az összes kár meghaladja a 150,000 ftot is.

A vármegye ezeknek daczára egyetlen lépést sem tett Radimeczky ellen. Még csak állásától sem függesztette föl, a községben pedig, mivel a károsodottak a már egyszer megfizetett adót újból megadni nem akarták, a kulai adóhivatal megütötte a dobot.

A topolyaiak a mult héten gyűlést tartottak és elhatározták, hogy a pénzügyminiszterhez fordulnak segítségért. Erre megmozdult a vármegye s Márton végrehajtót, aki szintén társa volt Radimeczkynek, letartóztatták.

A pénzügyminiszter szívesen fogadta a küldöttség s kérelmük teljesítésére nézve a zonnal intézkedett.

A kulai sikkasztás.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Tekintetes szerkesztő Ur!

A „Bácska“ ez a jöképi kávésnénike, e hó 6-án megjelent számában „A kulai sikkasztások áldozata“ cz. alatti vezércikkében ugyancsak neki durálta magát, hatalmasan megsuhogtatván ostorát a bácskai országiszerte ismeretes korruptió fölött. Teljesen méltánylom a nénike fölháborodását; de azt néhány megjegyzés nélkül még sem hagyhatom.

Mindenekelőtt a czim ellen volna némi kifogásom. „A kulai sikkasztások áldozata“, — Radimeczky semmi esetre sem lehetett. Hiszen maga a cikkíró állítja, hogy: „Radimeczky esete gyászlatosság dolgában azért áll előkelő helyen, mert olyan szervezett bűnbanda vezére volt, mely a legvakmerőbb módon üzete nagy mértékben az állam és a szegény emberek fosztogatását.“ — Nem Radimeczky volt tehát a sikkasztások áldozata, hanem azok a szegény hivatalnokok, akik ott Zomborban a torony alatt ülnek, áldozatai Radimeczky urhatnamságának, és itt is beteljesült annak a görög bölcsenél, a mondása, hogy a földi igazságszolgáltatás olyan, mint a poklátó, amelyen az apróbb legyek főnánaknak, a nagyobb darazsak pedig áttörnek.

Hir szerint Radimeczky már 2 héttel előbb öngyilkossági kísérletet követett el: felakasztotta magát; de még idejekorán észrevették és levágták. Aliföldön ezen tette után csak a topolyai főszolgabírónak felelősségére hagyták szabadon és ime, mégis lehetővé tették neki, hogy a földi igazságszolgáltatás kezéből megmeneküljön! —

— „A kulai adóhivatali sikkasztás volt okozója annak a pisztolylövésnek, amely társadalmilag mindenütt elismert, s vagyoni tekintetben a legrendezettebb viszonyok közt levőnek hitt (1) jegyző életét kioltotta.“ — Irja tovább a Bácska, amből az is kitűnik, hogy Radimeczky halálának a kulai adóhivatali sikkasztások voltak az okozói. És ez is egy kis különbség. Mert hiszen voltak már Kulán másféle sikkasztások is; hogy nagyon messze ne menjünk, a takarékpénztárban is negyed

milliónál többet elloptak; de meggörcsült-e csak egynek is a hajazála emiatt? Coda-e, ha ezek után Radimetzky is neki bátorodott a bűnös manipulációkra? És vajjon úgy van-e a dolog, hogy a kulai adóhivatali sikasztás volt okozója Radimetzky öngyilkosságának, avagy Radimetzky volt okozója a kulai adóhivatali sikasztásoknak? — Valóban ezek a szegény adóhivatali tisztviselők, akik a legkisebb neszt is megremegnek, mint a nyárfa-levél, nem mertek volna a kincstár és egyesek vagyonaiban dúskálni, ha nem bíztak volna Radimeczkyben, akiről szentül hitték, hogy rokoni őszekötötése, nagy befolyása minden eshetőség ellen fedezi őket.

„Ha egy véletlen napfényre nem deríti a kulai adóhivatal szennyését, talán még évkeig lophatta volna a bűnbanda az egyesek és az állam zsebeit” — írja tovább a Bácska, és nem veszi észre, hogy ezen állításával olyan vigyázatlanul dobja el a súlykot, hogy önmagát kollinjá azzal febbe.

Hát mi is volt az a véletlen? ami a kulai adóhivatal szennyését napfényre hozta? Egy véletlenül — készakarva kiejtett megjegyzés a kulai adóhivatalnokok pazar költségeséről. Meg is jutalmazták érte azt a szegény aljárásbíró, aki legelőször nyilvánosan ki merete mondani, hogy a kulai adóhivatal olyan feltűnően költségesnek, hogy ezt tisztességes uton fizetésükkel nem fedezhetik. Először is egy párbajkomédiát játszottak el vele; de sem az adóhivatal főnöke, sem a pénzügyigazgatóság nem tartotta szükségesnek ez ügyben azonnal a vizsgálatot elrendelni. Hagyták a bandát még tovább is garázdálkodni. Pedig ha akkor rögtön megindítják a vizsgálatot, amikor Dr. Igálts Vazul kir. albiró az adóhivatali tisztviselőket nyilvánosan gyanúsította, nagyon sok bajnak elejét vehették volna, hanem vártak egy évig, vagy tán még tovább is, mikor a kelevénynek önmagától ki kellett fakadni. Azután az albiró ur államfőházat kapott, utójjára pedig fegyelmi vizsgálatot is rendeltek el ellene és mindezt csak azért, mert egy bűnbanda (hogy a Bácska kifejezésével éljek) üzemeit gyanúsítani merete. Így jutalmazták nálunk a gazdaság leleplezőjét!

De nézzük csak, mint vágja a Bácska maga alatt a fát. Hihető-e, hogy Topolyán Radimetzky urizálása, azon rendkívüli fény és pompa, melyet Topolya jegyzője úgy háztartásában, mint a társadalmi életben kifejtett, senkinek soha fel nem tűnt, amidőn Kulán ezen szegény ördögök költségesét, mindenki gyanus szemmel nézte? Hihető-e, hogy azt Topolya lakossága, a vidék és az egész megye egészen természetesen, a jegyző ur jóvedelméből kifolyónak, társadalmi állásának teljesen megfelelőnek tartotta, amidőn szövetségei itt mindenki gyanuját magukra vonják? És miért nem derítette ki az a véletlen — véletlenül éppen Topolyán a bűnös manipulációkat? — No mert a Bácska szerint Radimetzky „A kulai sikasztók áldozata. És vajjon ezek a sikasztók kulaiak-e? — Egyik sem az. Ide áthelyeztet, pár év óta itt működő tisztviselő, akiket Radimetzky hamaresten megnyert ügyének. Mert Radimetzkynek szűksége volt rájuk, mert Radimetzky volt a banda mozgató rugója. Radimetzky életmódja, az a 14 szoba, mely lakását képezte s amelyek közül mindegyik más — más színben a legelegansabban volt beburkolva, az az óriási vagyon, melyet rövid idő alatt összeharcsolt, persze nem tűnt fel senkinek. És tudja-e a Bácska, hogy egyszer Sándor Bélát is oly gazdagon megvendégette Radimetzky, hogy a főispán ur egész szerényen azzal mentegette magát, hogy ő azt nem viszonzhatja?...

Most már subogathatják a Bácska közmadzag-ostorát, most már öltögetheti nyelvét, hogy: „hulljon le teljes mértékben a lópel a kulai (l) bűnbanda viselt dolgairol, vegyék méltó büntetésüket mindazok, kik azt megremegemlik... hiszen a banda fejét már úgy sem érheti baj, azok a szegény félrevetett ördögök, azok a nyomorult, gyalázatosan felhasználhat eszközök pedig hadd szenvedjenek. Azzal a lelkes buzditással pedig, melylyel a Bácska vezérkísálatát befejezte, hogy: „Megyénk testéből még idejekorán tüzes vessal ki kell irtani a fokélyeket... a

nénike már nagyon is megkésétt és csak azt érheti el vele, hogy az olvasó ajkán egy szárnalmas mosolyt keltsen.

Kulán 894. márcz. 8.

Zs. B.

Különbélek.

— **Apát felavatás.** Császká György kalocsai érsek f. hó 7-én avatta fel az egyetemi templom kápolnájában ünnepélyes isteni tisztelet mellett Dr. Hoffmann Károly kulai plébánost, az új pusztaszeri apátot.

— **A megüresedett jegyzői állás.** Meghirdette már a topolyai főszolgabíró Császár Péter a topolyai községi jegyzői állásra a szokásos pályázatot. Javadalmazása 600 frt, 2/4 telek föld, szőlőskert, szabad lakás. Határidő lejár e hó 30-áig. Hozzátehetjük a föltételekhez, hogy van a topolyai jegyzőségnek minimum 6000 frt ugynevezett mellékes jövedelme, melyből tisztességesen meg lehet élni. Természetesen a közadókat nem lesz szabad a jövőben zsebre vágni, s az új jegyző tegye jóvedelmét inkább fölre, semmint hogy tulzott költségekkel gyanut keltsen. Ma-holnap ugyis tiszteletet fogunk hozni, hogy a miniszterek jövőben nyugdíj helyett bácskai jegyzőséget kapjanak.

— **Kerékpározás** a legszebb sportok egyike, most annyira divatba kezd jönni, hogy már női bycziklisták is ismernek városunkban. A minap megalakult kerékpár-egylet ma délután 2 órakor Bezdánba byczikliz.

— **Bácsmege** f. hó 16-án tartja rendes tavaszi közgyűlést, melyen a többi között meg fogják választani Kozma László ügyvédet megyei főügyésznek.

— **A zombori sportkedvelő ifjuság** e hó 17-én zártkörű pik-niket rendez, melyre kizárólag az u. n. lawn-tennis-társaság volna hivatalos, a legszűkebb körü haute créme.

— **Zombor város** e hó folyamán rendkívüli közgyűlést tart, melyen a színháznak jövő évre való átadása is szóba kerül. A szülői bizottság elhatározta, hogy Polgár Károlynak adja oda jövőre is, ha társulatát újja szervezi s még ez évben bemutatja. Ez meg is fog történni s mint halljuk a közkeletveségű K. Iványi Mariska operette-énekesnő helyébe a tavaly itt működött Mészáros Kornélia jön.

— **A Tóth Kálmán kör** végre megalakult főlegesen. Alelnök Medveczky Zsigmond főmérnök f. hó 9-én Budapestre utazott, hogy az alapszabályok megerősítését kiáltgassa. A nélkül is megkezdheti azonban a társulat működését, mert miniszteri rendelet értelmében a felkűldéstől számított 40 nap elteltével az alapszabályok jogerőre lépnek. A közgyűlés tudomásul fogja venni az ad hoc-bizottság működéséről szóló jelentést s megalakítja választmányát, valamint szakosztályait is, hogy végre életelt adjon magáról. Mint halljuk a kör egy bugó híve mindjárt megalakulás után nagyobb öszegző pályadíjat fog az irdalmi szakosztály rendelkezésére boosájtani.

— **Laptársunk** a „Bácska” mesének deklarálja lapunk mult számának ama közleményét, melyben a „Pesti Hirlap” siralmas skalpirozását megénekeltük. Hogy a skalpirozás tényleg megtörtént, arra ha kell — tanúbizonysággal is szolgálunk. Azt mondja továbbá laptársunk, hogy a „Z. és V.”-t ezer és ezer-szer skalpiroznunk kellett volna — s még sem tettek, de ebben sincs igaza, mert bizony a „Z. és V.” se kerülhetne ki olykor-olykor, hogy valamely tulbuzog mameluk skalpirozza. A mi azonban — ugy látszik — igen ártatlan mulatság s nem ártott meg a „Pesti Hirlap”-nak, meg a „Z. és V.”-nek.

— **Radimetzky és a megyei előjárók.** Laptársunk a „Bácska” handabandájának mondja a Radimetzky affair elakmláló hangzatosított ama vádjainkat, melyekkel a fő- és alispánt illettek. A főispán csak egyszer élvezte Radimeczky vendégseretétét Gákován, s alispánt pedig ugyancsak egyszer Topolyán. Radimeczky nem rokona a főispánnak s nem a belügyminiszter küide Sándor Bélát Topo-

lyára, hanem önkényt ment oda. Minderre csak az a válaszuk, hogy: de gápte foetet piscis.

— **Abbeli fölhiwasunkat,** hogy a város tanácsa s főkapitánya közérdeklő hirdetéseiket lapunknak is megküldjék — ugy látszik — kutyába se vették, mert a kiűzgesztett hirdetéseink között több közérdeklőt találtunk, melyek egyébként közzé nem tétettek. Könnytelen leszünk fölhiwasunkat illetékes helyen megjutítani.

— **Tisztviselőik hasztalan kérényezése.** A kinevezett állami tisztviselőik és családtagjaik abban a kedvezményben résztülnek, hogy a magyar államvasút vonalain kedvezményes vasuti jegyet kapnak, vagyis harmadosztályra váltott jeggyel második osztályra s másodosztályu jeggyel első osztályon utazhatnak. Csakhogy ezért minden egyes alkalommal külön-külön 50 kros bélyeggel ellátott, mindennemű hivatali retortákön keresztül menő és visszamaradó folyamodvány utján kell kérelmezni. Mozgalom indult tehát meg az állami hivatalnokok körében, hogy arczképpel ellátott igazoló jegy alapján kapjanak ők is mint például osztrák kollegáik vasuti jegyeket, hogy legalább a hivatali huzavonástól szába, duljanak. Kérényüket a napokban tartott miniszteri tanácsban részletesen tárgyalták, de a kérelem nem volt teljesíthető, minthogy elvi akadályokba ütköztek.

— **Elmozdított könyvtárunk.** A szabadkai ipartestület előjárósága Pirnitzer Vilmos testületi könyvtárnokot — a könyvtár rendetlen kezelése miatt, állásától elmozdította.

— **A topolyai jegyző öngyilkossága.** Radimetzky Ferencről, az öngyilkossá lett sikasztó topolyai jegyzőről több lap azt írta, hogy elnöke volt az Országos Jegyző-Egyesületnek. Kunze Imre török-szent-miklósi jegyző annak kijelentésére kér fel bennünket, hogy az Országos Jegyző-Egyesületnek ő az elnöke. Radimetzky Ferenc a bácskai jegyzők egyesületének volt az elnöke.

— **A lelkesek köztes adószámítási kedvezménye.** Egyik vármegye állandó bíráló választmányának azon határozata, melylyel egy rabbit az 1886: XXI. törvénycikk által a lelkesek számára biztosított kétszeres adószámítási kedvezményében részesített, felebebezés tárgyává téve, a belügyminiszter mint törvényest érintetlenül hagyta a választmány határozatát, mert az illető vallás és közoktatásügyi miniszteri rendelettel igazolt rabbi, minősége alapján anyakönyvezető rabbinak ismertetett el, minek folytán a törvény által a lelkesek számára biztosított kétszeres adószámítási kedvezmény reá is ki volt terjesztendő.

— **Kegyelem Tomicsnak.** Nemrég azt a feltűnő hírt közöltük, hogy Tomics Jása védője, kinek első kegelymi kérényét a korona visszautasította, most a kormánytól vett biztatásra újabb kegelymi kérényét adott be. Erteszen megbízható forrásból vettük azt az igazolást, hogy az igazságügyminiszter ezt az újabb kérényét kedvezően intézte el és Tomicsot a királynak megkegyelmezésre ajánlotta. A folyamodvány legfelsőbb elintézésé néhány nap mulva minden bizonynyal megtörténik.

— **A tavaszi vásár Zomborban.** A husvéti ünnepek miatt a vásár Zomborban miniszteri engedély alapján 18. és 19-én lesz.

— **Városunk egészségügyi viszonyait** nem a legkedvezőbb színben tünteti föl a város tisztifőrovosa, kimutatva, hogy évről-évre nagyobb a halálközosi arány a születésinél. A „Bácska” szerint kihalóban van a város s közelébb már csak egy pár elátkozott lélek fog utóainkon lézengeni. Nem akarunk multiduzsok lenni és föltesztük, hogy tapasztalatait nem olvasói körében szerezte a t. szomszéd.

— **Sajtópör.** A „Zombori Hirlap” Csip-pék zombori keresk. iskolai tanárról olyan hírt közölt, mintha ő pánszláv dalokat énekelt volna a koromszékben. Ezért a tanár sajtópört indított a lap ellen.

— **A gyermekek vallása.** A képviselőház közoktatási bizottsága a gyermekek vallásáról szóló törvényjavaslat 2 ik §-át olyképp módosította, hogy megegyezés hiánya esetén a házasfelek összes gyermekei az atyának a házaságtörvény idejében vallott vallását követik. A bizottság több tagja ezzel szemben annak kimondását hozta javaslatba, hogy megegyezés hiánya esetén a gyermekek nemük szerint szülőik vallását követik. A bizottság többsége beható tanácskozás után abban állapodott meg, hogy a szülők megegyezésének hiányában a gyermekek nemük szerint szülőik vallását követik.

— **Tanítók (tanítónők) jogai és kötelességei.** Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy „Tanítók (tanítónők) jogai és kötelességei” című munkám, melyet fennálló törvények, szabályrendeletek, rendeletek, utasítások, elvi jelentőségű határozatok és döntvények alapján állítottam össze, megjelent és 2 frt 20 kr-ért közvetlenül tőlem (Kolozsvár, kir. tanfelügyelőség) beszerezhető. Bolti ára 2 frt 60 kr. lesz. Dr. Szabó Mihály, kolozsvármege kir. tanfelügyelője.

— **Ujvidékről** írják nekünk: A helybeli szerhek ma délen az összes politikai pártok élénk részvétele mellett impozáns gyűlést tartottak s állást foglaltak az egyházi reformok ellen. A nagy szakadás közepett, mely a magyarországi szerhek politikai pártjait köztük pár év óta permanens, nem kevésbé meglepő, hogy a pártszellem egyszerre elnémult, holott az egy ideig minden együttes működését lehetővé tette. A gyűlésen sokan jelentkeztek szólásra, de csak hárman beszéltek, a többi szónok elállt a szótól. A hangulat különben békés volt. A hozott rezolúciókban szolidaritást vállaltak minden a reformok ellenében egybehívott s egybehívandókkal gyűléssel.

— **A szeghegyi honvédsírok** jókarban tartására Joekl Henrik óvadalt tanító buzgókódásra folytatn szepen folynak az adakozások. Nemesak az ottani németajkú, és most már feltűnően magyarosodó polgárok, hanem a környékbeli gazdag bácska polgárság is siet lenni e tőlén kegyelele adóját. Remélhetőleg rövid idő alatt egybegyűl a szükséges 3000 frt s akkor a honvédsírok emlékkövel s szép vasrácsozattal lesznek megjelölve.

— **A katonatiszt civiltelen.** A polgári ruha viselése a tetleges állományú tiszteknek, a katonai szolgálati szabályzat szerint csakis kivételes esetekben, és pedig külföldi utazásnál, vadászatonál, halászatnál, versenyeknél, gyógyulás céljából firdőhelyeken és a magas hegy-ségekben teendő kirándulásoknál van megengedve. A közös hadügyminiszter legutóbb kibocsátott rendeletében megállapítja, hogy a mennyiben az említett alkalmakkor a polgári ruhában járó katonatiszt — tartozék az a közös hadsereg, a magyar honvédség vagy osztrák Landwehr kötelékébe — a vasutakon vagy gőzhajók a tiszteket megillető utazási árkedvezményben önjárt részvételű, igazolvánnyal tartozik magát ellátni. Az igazolvány, a melyhez az illetőnek arcképe is csatolatik, a hivatalos katonai pecséttel lesz ellátva. Különböző az igazolványok, a melyeknek érvénye öt évig tart, már márczius elsejétől kezdve az ezek kiállítására jogosult parancsnokságok által fognak kibocsátatni.

— **A sörös poharak reformja.** A pénzügyminiszter a belügyi és kereskedelemügyi miniszterrel egyetértőleg a következő rendeletet bocsátotta ki: „A sörös poharak ózentál 1 liter, 0.5 liter és 0.3 liter nagyságban készítenők. A méretekjelzési vonás és a pohár széle közötti térre vonatkozólag a boros poharakra előírt határozmányok mérvadóak.”

— **Az „új magyar házasságjog”** czim alatt a „Magyar Néplap” külön lenyomataként vasok fölzet jelent meg, mely erősen érvel a kötelező polgári házasság behozatala ellen. A mű nagyon papos szellemben van tartva.

— **Fizetésképtelenség.** If. Geiger Mór szabadkai kereskedő fizetésképtelenné lett.

— **Lapunk f. hó 4 én** megjelent számához „Hungária műtrágya-”, kénsav- és vegyi ipar r. t.” árlapja volt mellékelve, melyre óvadalközönségünk, de különösen mezőgazdaságunk

foglalkozó közönségünk figyelmét utólag felhívjuk.

— **E lap nyomdájában egy jó házból való fiú tanoncz felvétetik.**

Nyersselyem Bastruhákra

alkalmas kelméket ötönönként 9 frt 50 kr-ért és jobb fajtaúkat is — valamint fekete, fehér és szines selyemkelméket méterenként 45 kr-tól 11 frt 65 kr-ig — sima, kockázott, csikozott, mintázott és damaszolt stb. minőségben (mintegy 240 fajta) ban és 2000. különböző szín s árnyalatban) szállít; postabér és vámmentesen a privát-megrendelőik lakására Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Mintak postafordulóval küldetnek. Svajczba czímzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Irodalom, művészet.

Irodalmi jelentés. A m. kir. tudományos egyetem hitudományi kara által a Horváth féle alapítványból a következőképpen: „Fővonalokban kimutatóadó miképp viszonylik a magyar büntető törvény egy a természeti mint a pozitív erkölcsi törvényhez?” — a kitűzött 700 frt pályadíj a pályázók egyikének sem adatott ugyan ki, mindazonáltal a bíráló bizottság Egry Endre szatmári k. tszék bírójának munkáját „nagy figyelemre méltónak” és „sajtó utján közértelemre kívánatosnak” ítélte. Ezen kiváló jelentőségű munkát szerző kinyomtatni öhajtván, arra előfizetést hirdet egy forintjával, mely összeg vagy a szerzőhöz, vagy Reizer János könyvkereskedésének Szatmáron küldendő. A könyv két (előfizetési) hó letelte után kerül a sajtóba és ily czim alatt fog megjelenni: „A magyar büntető törvénykönyvnek erkölcsi szempontból bírálata.” Előfizetők bérmentve kapják. A mű maga némében páratlan, nagy hatást előidézőni hivatott; szerző rendkívüli szorgalommal összehasonlította a latin nyelvű praxis kriminalista, a német és osztrák birodalmi polgári és katonai büntető törvénykönyveket, valamint a beiga, francia és olasz büntető codexeket és azokkal kapcsolatos rendeleteket eredeti szöveg alapján; több évtizedeken át (ügyvédi és bírói pályán) szerzett sokoldalú tapasztalatánál fogva szakembernek és nem szakértőnek egyaránt érdeke, tanulságos és maradó óvasmányt nyújt. Az olvasók legkiválóbb figyelmébe ajánljuk.

A mt. közégi előjárók becseis figyelmébe. A nm. Közoktatási Kormányának nyilatkozataiból nyilvánvaló, hogy óvodák és gyermekmenedékhelyek felállítására tömegesen fog eszközöket. Erre nézve nemesak az ezen pályára vágyakozó nők hanem a közégi előjárók is a szükséges felvilágosítást legkönyvetben és legalaposabban megszerezhetik Marosán Kornél; „Vezérkönyv a gyermekmenedék helyek felállításához és vezetéséhez” stb. czimú ábrákkel is illusztrált művéből. Ezen mű a szatmármegeyi Széchenyi társulat óvodáiban és gyermekmenedék-helyeiben vezérkönyvvül használtatik. Kapthó Reizer János könyvkereskedésében Szatmáron, ára 2 korona. Az árát előre beküldök bérmentve kapják. Ugyanezen könyvkereskedés raktáron tart és előnyös árrban szállít a mt. előjárónak szükséges mindenféle nyomtatványt és irodai szereket.

Asztalos-kongresszus. Márczius hó 25. és 26-án, (húsvétkor) — mint fővárosi levelezésünk értesít — Budapesten a magyarországi asztalos munkások kongresszust tartanak. Ez már a második tanácskozás, a melyet az asztalos-munkások országos kerében megtartanak. Az elsőn az ipari és munkás élet sok lényeges kérdését rendezték, ez a második kongresszus arra lesz hivatva, hogy a megkezdett uton az ipar és a magyar asztalosok érdekében a munkát folytassa. A kongresszusra minden asztalos szakegyesület, nagyobb műhely vagy gyár munkásai küldhetnek képviselőket, a kiknek elhelyezéséről gondoskodva lesz. A küldöttek azonban két héttel előbb kell, hogy bejelentsek a kongresszust egybehívó bizottságnál (Kerepesi-út 68.) hogy a kongresszuson részt akarnak venni. A kongresszusnak, a mely különben igen sikerültnek

igérkezik, a napirendje egyelőre a következő: 1. A 11-es országos asztalos-szervező-bizottság jelentése. 2. A vidéki küldöttek jelentése. 3. A szakszervekedés további fejlesztése. 4. A szabad szervezkedés és a munkaló rendezése. 5. A famunkás-szervezkedés. 6. A tanonczügy. 7. A sajtó. 8. Állásfoglalás a IV. osztrák-magyar asztalos-kongresszushoz.

S z i n h á z.

Szerda, márczius hó 7-én. **Nap és hold-** vég operette 3 felvonásban, írták Letterier és Vanloo. Fordították Evva Lajos és Fay Béla. Zenéjét szerző Charles Lecocq. — A mai előadásnak különös érdekessége Hunfy Imre fellépése volt Miguel háznagy szerepében. Első fellépésre nem igen szerencsésen választott szerep volt. Az operett marionett-alakjáról nem is szólva, Lecocqnek ez a leggyengébb, minden zenei tartalom nélküli operette. Mindez nem igen alkalmas arra, hogy egy tenorista képesései, egyéniségét a maga valójában hamisítatlanul és minden oldalról kimerítően tüntesse fel. Igazságtalanság lenne tehát Hunfy e fellépése után végleges véleményt nyilvánítani. De hogy véleményt adjunk azért, amit hallottunk, az mint fentebb említettünk, kevésbé indokolt, mert azt kell mondanunk, hogy hangja, ma legalább fáradság, fátyolozottnak tetszett, magasban intenzívebb, a közép hangok nem eléggé csengők, nem egészen frissnek, udének töltsők.

Az operettnek fénypontja, az első felvonásbeli harmas ima tökéletesen fiaso volt, és rossz néven vesszük, hogy e szép dallam betanulására oly kevés fáradságot fordítottak a szereplők. Egészben véve e sikertelen előadás ránk azt a benyomást tette, mintha a betanulásra nem elég gondot és szorgalmat fordítottak volna. Nem jó volt az énekhar, nem jó a zenekar. A két prim hegedős dissonáló hangja az egész esten át zaklattak a hallgatók füleit. Ajánljuk ez uraknak szolamuk jobb betanulására.

Az előadást Manolának (Iványi Mariska) Beatrix szal (Lányi Szidi) énekelt kettős madár dala mentette ki végleges bukásból. A kettős után a két fentebb említett énekesnőt nyílt színen is megtapsolták és a dal ismétlését kérték. Pikrates (ifj. Polgár Károly) kitűnő volt és az „Igy meg amy” tréfájával sikeresen mulattatta a közönséget. Sárközy nem volt diszpoláva. Timár Kristovált, ha kis szerep is, eléggé jól adta.

(A csütörtök s pénteken előadásról szóló recenziót térszükre miatt jövő számra maradt.)

Törvényték.

Méregkeverés vádja alatt.

Még csak a napokban állott a zombori kir. törvényték sorompói előtt egy szép fiatal asszony ama súlyos bűn terhe alatt, hogy hites férjét láb alól eltenni elősegítette. Folyó hó 10-én ismétlődik egy hasonló bűneset tárgyalása, azzal a különbséggel, hogy itt 20 éven át békés házasságban élő, 12 gyermek anyja van vádolva azzal, hogy mérget kevert bites ura, Varga István, csonoplai földes gazda ételére és italába. A kir. törvényték Széchenyi József elnöklötte alatt, Markovits és Sztojkovits bírákkól alakult meg, jegyző volt Dr. Köber. A vádhatóságot Dr. Orkonyi képviselte. A védelem tisztelt Vargha Istvánné érdekében Dr. Molnár Gyula és bünrészesség vádja alatt álló Piukovits Lajosért Dr. Zákó István ügyvédek teljesítették. A vértárgyalás igénybe vette az egész napot úgy, hogy a plaidoyer-k az esti órákban tartattak meg nagy számu hallgatóság előtt és a kir. törvényték is kibírdette ítéletét, mely szerint Vargha Istvánné és Piukovits Lajos az ellenük gyilkosság kísérlete miatt emelt vád és követkémények alól fölmentettek, Piukovits azonban kivál a lopás vétségeinek vádja alól is fölmentetett. Megjegyezzük, hogy 2. r. vádlottvédője Dr. Zákó István ezuttal tartotta előlévő védői szűbeszédét, mely mint látjuk sikeresnek bizonyult.

Budapesti levél.

Közöbön a tavasz, ha ugyan tél nem lesz belőle, s az idei tavasziás tél után s virágtalán vasárnap után alighanem fehérhúst következnek; de azért az idők folyása meg nem akad, az emberek tevékenysége ép úgy felpezsdül márczius idusán, mint más években, szükségletéről ép úgy gondoskodik az útlepekre, mint más husvétkor, tudvágyát ép úgy óhajta kielégíteni mindennél a mi új, jó és ezélszerű, mint mindig. E ezélszél közöljük t. olvasóinkkal mindazt, mit érdeklőben ez idő szerint megismertetni fontosnak tartunk.

Első mindig az egészség fenntartásának ügye. Ebben az irányban egy nagyon ezélszerű, közkinésnek nevezhető új találmányra hívjuk fel t. olvasóink figyelmét. Ez Lux és Utasi gyógyszerészek Ricinusz-czukorkája. Tudvalevő, hogy a ricinus olaj a legjobb vertisztító azonban emelylevő ize miatt kellemetlen bevenni. Lux és Utasi észszerűen, cukorba keveri a ricinus-olajat, úgy hogy azt nyálunk-sággépen eszik a gyermekek, nem is sejtje, hogy orvosság van benne. Még a felnőtteknek is kellemesebb ily alakban az egészség helyreállítására esetleg szükséges ezen gyógyszer, melynek kitűnő voltát legjobban igazolják a következő bizonylatok: Tek. Lux és Utasi okl. gyógyszerész uraknak. Tisztelt gyógyszerész ur! Kegyelmes kivanatára a ricinus-olaj czukorkákat a melyeket készített, körömdisznóságra alkalmatlanok, a betegek szívesen vettek és kellemesen találták, hatásuk pedig egészen azélszerű volt. Hasonlóképpen megkísérlettem a kegyelmed által készített kreosotlabdacokat, ezek úgy desztillált vízben, mint sósavanyaggal savított vízben gyorsabban oldódtak, semmint a Jasper-féle kreosotlabdacok s a betegek által jó türetek el. — Budapest, 1893. december 16. Korányi Frigyes s. k., e. tanár. — Továbbá: Az önök által készített Ricinus-olaj czukorkák a „Stefánia“-gyermek-kórházban hosszabb időn át adagoltattam és azokat a gyermekek szívesen vették be, hatásuk pedig kitűnőnek bizonyult. Tisztelettel Stefánia-kórház igazgatója. — A Lux és Utasi-féle ricinusczukorkák minden győgyszerben kaphatók, egy doboz ára 12 drábl 30 kr., egy doboz 6 darabbal 15 kr. — E czég különlegességeit ezenkívül a Xyris arczpor 1 doboz 60 kr., továbbá a Borgia-hajszék, melynek jószágát legjobban bizonyítja a gyakori újratelítés, 1 üveg 60 kr.; különféle szagtillatok, 1 üveg 50 kr.; valódi angol parfümök kimerve is kaphatók, 1 deka 40 kr.

A villamvilágítás általános és közérdeklő kérdésé vált ma már egész hazánkban; minden jelentékenyebb városban, hol a közvilágítás ügyemeg a régi és gyaroló petróleum lámpákra szorítkozik, a légszszvilágítás módszer átírásával egyenesen a villamvilágításra térnek, sőt ahol légszsz van, ott is. És ahol a villamvilágítás berendezéséről van szó, ahol jó, megbízhatónak elismert és meillet jutányos berendezést óhajtának nyerni, forduljanak ebbeli szándékuk teljesítéseért a Simens és Halske világhírű czég budapesti telephéz (Kerepesi-ut 8. sz.) Itt kész tervezetet, költségvetést és minden szükséges fevilágosítási nyerneket a helyi viszonyoknak megfelelő legczélszerűbb berendezésre nevez. E czég számtalan villamvilágítást rendezett már hazánkban, s közutudomásu, hogy az általa eszközölt villamvilágítás-berendezések mindegyike zavartalanul működnek. A Simens és Halske czég azon tart ezenkívül minden alkalmatrést a legújabb készülékek legalkalmasabb eszközzeit, lámpákat, csillárokat és dísz tárgyakat. Közutudomásu az is, hogy a villamosság terén a Simens és Halske czég foglalja el az első helyet az egész világban s budapesti telepe teljesen méltó a bizalomra.

A gazdalközönség s a városi hatóságok kiváló figyelmébe ajánljuk az aszfaltburkolatot. Alig létezik ma már oly egyén, aki ezen burkolatot ne ismerné. Az aszfalt-burkolat évről-évre többébb hűdít, az aszfalt-járda alaktíja a városok kinezését, gazdaságának pedig; magtárak, istállók, folyosók, konyhák, burkolására a legczélszerűbb, a legtartósabb és így árnyalg a legolcsóbb anyag. Újabb időben igen gyakran alkalmaztatják; tenemek, folyosók, kapualjak s templomok burkolására; nedves

lakások, pincek szárazzátételére pedig az egyetlen megbízható anyag. A magyar aszfalt részv. társaság, Budapest Andrássy-út 30. sz., mely az aszfaltot saját bihar megyei bányájában termeli, ma már az ország minden részében találhat ily munkákra s költségvetés és árjegyzékkel készséggel szolgál.

Mindenkének szüksége van gazdasági eszközökre, vagy szerszámokra, szifjak, vízmentes pumpák, tizedes mérlegek, szerszámgépek, műszaki czikkék, kazántel-zserelési, fém és vasárúk, háztartási eszközök, konyhafelszerelésre, mosógép, mángorló, vagy facsarógép-mindenzen tárgyakat legjobb kivitelben jutányos árak mellett Geitner és Rausch budapesti czég központi üzletében, Andrássy-út 8. szám alatt lehet beszerezni, hol mindig legelőbb található meg mindaz, mi e szakban új és ezélszerű. Háztartási és konyhafelszerelési czikkékből és egyéb házi szülkségleti tárgyakkól e czég nagy és választékos raktárt tart s mennyasszonyi kelengyek ezen ezélszél legelőnyösebben rendelhetők meg. A legzsdaságos szülkséges eszközöket, tejszállító kannák, tejütő-gépek, fejőszülkek, tejbődönyök stb. ezen üzemmeg szülkséglenő tárgyakat nagy választékban raktáron tart; kerti szerszámokat, valamint szőlőműveléshez szükséges Peronospora-félskendőket és permerezőket legjobb kivitelben szállít, vidéki megrendeléseket pontosan és legjutányosabban fogantatott. Különösen felhívjuk t. olvasóink figyelmét a Geitner és Rausch czég számtalanszor kitüntetett saját gyártmányú tuzi fészekdőrre, üzőelő egyéni felszerelésre, házi és gazdasági kútvára s minden czélra szolgáló szavatvúira, valamint saját gyárában előállított malomkő-készítményeire.

Az épített közönség és az építész urak különös figyelmébe ajánljuk Walla József cementárú-gyárát és építési anyagok raktárát (Budapest VII., Kottenbiller-utca 13.). Legnagyobb készlete van itt: cement és mozaiklapoknak, keramitkellheimi és mettlach lapoknak, terracotta-építési díszítmények, aszfaltütő és elszigetelő lemezek, túzóelő téglák, kémményoldatútok, kőagyagcsövek, fűsz (gypsz) és nadionatnak. Mint a hirneves gartenauai cementgyár főraktárosa, a legjutányosabb árak mellett szállít portland- és román-cementet a legjobb minőségben. A czég vállalkozik mindenféle cement-munkák elkesztésére is, nevezetesen: granitlerazó, betonírozások, csatornázások készítésére, valamint az általa szállított mindennemű burkolati lemezek lerakását is előállítja; az előállított munkákat szakértellemmel vezeti t. az azok tartósságáért kezesseget is vállal. Walla József jó hirneve országsszerre ismeretes, végzett munkái és vállalatai teljes melegegedést nyertek mindenütt; cementárú-gyára és építési anyagok raktára a legnagyobb és egyetlen a maga nemében s a megrendeléseket legjutányosabban képes eszközölni nagyszabású berendezésűel fogva. Díszesen kialakított képes árjegyzékét a czég kivanatra ingyen és bérmentve megküldi.

A háztartásban és gazdalközönségben fontos szerepet játszik ruhánk gondozása és minél hosszabb időn át használhatóvá tévése. Sokszor meg szilárd szövötű ruhánk megfakulnak vagy színüket veszít, ezeket műtéstés által lehet nemcsak használhatóvá, de az újhoz egészen hasonlóvá is tenni. E czélra legjobban ajánljuk Berkecz István selyem- és kelme-festőt Budapest, belváros, Rózsa-ter 3. sz., hol mindennemű szövötek, ruhák (lejtelen állapotban) és bármilyen apróságok igen szépen és igen olcsón tetszés szerinti színre festetnek. Berkecz István festőüzlete saját hazában (IX., Ferencszváros, Kinizsi-utca 14.) gőzre van berendezve s egyedül van Budapesten világgiallításí érmekek kitüntetve. Vidékre árjegyzékét bérmentve küld, melyben világosan olvasható, hogy a kelmet milyen szín s mily áron lehet megfesteni. Berkecz István egyszerűs mind vegyileg mos, tisztít mindennemű ruhakelmeket részben és egészben is, nevez: selyem, crep, atlasz, terno, caelhemir, deleny, fehér vagy bármily színes kelmeeket, szőr és felsző szövöteket stb., posztókat, bútorkelmeeket, függönyöket, csipkéket és apróságokat a lehető legolcsóbb árárt.

A Budapestre utazó vidéki közönségnek legmelegebben ajánljuk ú. Walterné „Fe-

hér 104” szállodáját a kerepesi-uton, mint olcsó és tiszta, kényelmes és csendes otthont nyújtó helyet. A tulajdonosú személyes felügyelete és gondoskodása mindenre kiterjed s a legszigorubb rendet és a legnagyobb melegegedést biztosítja. A szálloda udvara tágas, egészésges levőgövel bír; kapuja előtt van a közúti vaspálya megálló helye s így a város minden részébe olcsón lehet közlekedni; énteremben izletes ételek és legjobb borok jutányosan számítottak; szobaárai pedig a legmérsékeltébbek.

Hirdetések

112 v. szám 1894.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó, az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közlést tesz, hogy a zsabalyi kir. járás-bírósság 57,58. számú végzése által Joannovits Lázár végrehajtónak Davidovác Timá és társai csurogi lakosok ellen 500 frt — kr. tőke és járuléki erejű elrendelt biztosítási végrehajtás fogantatására alkalmazni bírójlag le s felül foglalt és 1025 frt 50 kr-ra becsült lovak, kocsi, kukoricza, sertések szobabutorok s a t-ből álló ingóságok 250 frt és 250 frt. tőke ennek 1893. év november hó 9-ik napjától járó 6% kamatai 94 frt 29 kr. megállapított eddigi 1 frt 10 kr. jelen hirdményi és ezutáni költségek erejéig nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a zsabalyi kir. járás-bírósság 491 /p. 894 sz. kiküldést rendelő végzése folytán a Csurog községben lakásán leendő eszközlésére 1894-ik év márczius hó 18-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz vénni szándékozók ezennel oly megjegy-zéssel hivatnak meg, hogy az ériutett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kiifizetendő.

Kelt Zsablyán 1894-ik évi márczius hó 3-ik napján.

Szagheister Dániel kir. bírósági végrehajtó.

A legújabb férfiakkal

akik ifjúkori vétkek (Onanié) vagy kicsapongó élet folytán, elvesztett vagy gyengült férfierő, magömlésekben, szenvednek. A legbiztosabb hatással van az Osztrák Magyarország a franciaországban szabadalmazott gyogy készülek, (a zsebben nördható) önhasználatra a legbiztosabb sikerrel. Iratokelölkelő és hirneves tanároktól. Ezekbe menő köszönő levelek ajánlják használatát

Leírásokat 10 kros levélbélyegért ingyen küld, a feltaláló és specialista,

Dr. Altmann Karoly BÉCS VII. Mariáhoferstrasse 70.

Valódi Hauswaldt-féle kávé.

A legjobb pótkávé, fölülmulhatlan ugy színre, valamint zamatos ízére.

Fekete kávéhoz vegyenek 1 kanál valódi Hauswaldt kávé, 4 kanál szemes kávé. Fehér kávéhoz. 1 kanál valódi Hauswaldt kávé 3 kanál szemes kávé.

Raktáron valamennyi fűszerkereskedésben.

Birtokvétel.

Készpénzfizetés mellett kerestetik azonnali megvételre.

Egy nemesi birtok

az ár mehet 150.000 frtig

és egy uradalom

500.000 frtos árban

csinos kastély

jó gazdasági épületek, termékeny szántóföld, értékes erdő kivántatik.

Ajánlatok csakis birtokosoktól.

2-4

PATZ RICHARD,
Bécs, Margaretenstrasse 12.

Az idő pénz!

MINDEN

Az idő pénz!

jó háziasszony pénzt és időt takarít meg, ha a valódi

Dr. Linck-féle zsirlugliszttel

mosat. — E cikk nem tartalmaz semminemű ártalmas anyagot és ennek daczára gyönyörű szép, tiszta fehér mosást idéz elő, anélkül, hogy a ruha színe vagy szövése a legkiseb kárt is szenvedne és kárpótol szappant, szódat hamusirt vaby bármenny más gyártmányt.

A mosás a lehető legegyszerűbb 1/2 kg. dr. Linck-féle zsirlugliszttel 50-60 liter forró vízben felolvasztunk és a ruhát 2-12 óran át — legezlszerűbb éjen át — benn áztatjuk és kézzel vagy géppel való rövid mosás után (igen szennyes helyeket e zsirlugliszttel külön bedör-sölgjük) a képzelhető egzszebb eredményt értük el. Sákzlói ámos elismerőirat dicséri a valódi dr. Linck-féle zsirlugliszt vgelőnyeit.

Százsor kifizeti magát az egyszeri használat.

RAKTÁR: Zomborban Weidinger A. és S. Gromilovits Janos és Cergurov Szredoje uraknál.

Az idő pénz!

Főraktár Magyarország és mel-
léktartományai és Balkán-Alla-
mok részére:

Landauer Ignác és fainál Bpest.

Az idő pénz!

Hímzési előnyomda.

**A n. é. hölgyközönség
figyelmébe.**

Van szerencsém becses tu-
domására juttatni, hogy üzlet-
helyiségemmel kapcsolatban álló

**kézimunka-
osztályt**

külön e célra rendeztem be,
ahol egy elismert szakképzett-
séggel bíró hölgy van alkalmazva
ki mindennemű és legújabb
divatu kézimunkákból, ugy
gyermekek, mint felnőtteknek
sikeret oktatást ad.

Ez iránti bővebb felvilágo-
sítást nyujtok saját üzlethelyi-
ségemben. — Tiszteletle

Engel Mór.

Hímzési előnyomda.

Hímzési előnyomda.

Hímzési előnyomda.

A Berries-féle uradalmak igazgatóságának Eckendorfbán (Észak-Németország) tu omására jöven, hogy eckendorfi repamag több helyről mint eredeti vagy javított ajánlatik. Kötelességének tartja tehát nevezett igazgatóság a gazdaságközönség érdekében köztudomásra hozni, hogy

eredeti eckendorfi takarmányrépa-mag valódi minőségben

Ausztria-Magyarországban csakis

Mauthner Odön

magkereskedésében

Bubapesten

kapható, a mennyiben az eckendorfi uradalmak mint az évben, ugy 1898. évig csak egyedül ezen ezégrek fognak repamagot szállítani mely czég az erre vonatkozó árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.

COGNAC
Czuba-Durozier & Co.
 francia cognacgyár
PROMONTEOR.
 Vezetőigazgató
Ruda és Blochmann Budapest.

Összes gazdasági gépek
elsőrangu minőségben.

saját **hazai** gyártmány

Kedvező feltételek! Legjutányosabb árak!

Gőzcséplőgépek

Kövület levélezim: **Gazdasági gépgyár, Budapest.**

ELSŐ MAGYAR
 Gazdasági gépgyár részvény-társulat.
 Gyártelep: Külső vaezi-út 7.

Minden időben mint gyógymód használható.

Köszvény ellen **Wilhelm-fele** Csúsz ellen

antiarthritischer antirheutischer

Vértisztító - Thea

biztosan kipróbált hatása biztos következménye különö

Nemzetközi világkiállítás 1879 Sidney Hors concours. Nemzetközi világkiállítás 1880 Melbourne, arany érem oklevéllel különböz megenlitéssel

Franz Wilhelmtől,
 gyógyszer ár Neunkirchenben (N.-G.e.)

Köszvény, esúz, gyermek láb és elvult bajok ellen, folyton gonyedl sebek, arez és bőrkittések, az arez és testen levő pattanások, sümör, syphisi-fekélyek, máj és lépe lerakodások, vízholdyag bántalmak, sárgaság, idegbaj, izom és csuklobajok, gyomornyomás, szélgöres, hasrekedes, lügyesüdbántalmak, magömlések elgyengült férfi erő, folyas nőknél, görvély betegségek, mirigydagaganat és más betegségeknel a legjobb hatással használtott

Tizennyolez évi gyógyszereredményről szóló jegyzetek kívánatra díjtalanul és dortómentesen.

Csomagok 8 részre vannak osztva, csomagonkint 1 oszt. ért. frtért kapható: **Franz Wilhelm**,nél gyógyszerész, Neunkirchen, Bécs mellett.

Utánzatok óvakodása ezéjából, szem előtt tartandók, több államokban törvényileg védett jegyek.

Kapható minden gyógyszertárban.

Főraktár:
FRANZ WILHELM,nél gyógyszerész Neunkirchenben (alsó-ausztria.)

Rendeléseknél a védjegy megfigyelése mellett, különösen kiemelendő **WILHELM** féle a nriarthritu és antirheumatiai vértisztító thea csomagoként 1 oszt. ért. frt.

Nem a kovácsnál kell szemet vásárolni! ezt mondja a régi példaszó.

Ezt joggal mondhatom telepítvényemre, mert csakis egy ily nagy üzlet mint az ényém mely óriási árúkoszleteket készpénzen vásárol kevés költség mellett, ami csakis a vevőnek van hasznára.

Elragadó szép szövetminták magán vásárlóknak, ingyen és bérmentve. Dus tartalmú mintakönyv amilyen még nem létezik szabóknak bérmentetlen.

Öltözkekenek való kelmeek

Peruvien és Dosking a magas Clerus számára, előírás szerinti szövetek a cs. és kir. tisztviselői egyenruhákra, továbbá a rokkantak tűzoltók, egyenruhákra, kocsiáthuzat, Loden-szövet, vízmentes vadászöltönyökre, mosószövetet utazó plédok 4—14 frtig stb.

Dicséretes, becsületos tartos tiszta gyapot szöveteket, melyek alig ütök meg a szabónak fizetett árat, ajánl.

Stikarósky János,

BRÜNNBEN.

(das Manchester Österreichs.)

A legnagyobb posztó-raktár fél millió értékben Szétküldés utánvét mellett.

Levelezés: Német, magyar, cseh, olasz, rancazia, lengyel és angol nyelven.

500 frt.

Minden tüdőbetegnek, aki a világhírű Maltose praeparat használatát után, biztos segélyt és könnyebületet nem talál. Köhögés rekedség, nehéz légzés, tüdő és gégehurut stb. már néhány nap múlva elmaradnak. Ezektől fényes eredménnyel használtatott, amiről elismerő levelek több tekintélyektől megtekinthetők

Maltose nem titkos szer, hanem malata és tengeriből készítettik. Eladása minden államban engedélyezve van.

Ara 3 frt. 6 üveggel 5 frt
12 üveggel 9 frt.

Zenkner Albert

a Maltosen praeparat feltalálója

Berlin S. O

Szétküldés bérmentve.

Csak akkor valódi ha a háromszögű palaezk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

újzaratok örvnyileg üldözöttek.

Zomborban: Weidinger Zs. és S. valamint Mayer és Thum kereskedő uraknál.

Eddig fölülmulhatalian!

Maager Vilmos fele valódi, tisztító

MÁJOLAJ

Törvényileg védett felszerelés
MAAGER VILMOS FOLE
Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségétől fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltek mindame eseteknél melyeknél az orvos az egész testi szerkesztést, különösen a mell és tüdő erősítést, a test súlyának gyarapodását a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni — Egy üveg ára 1 forint és kaphat a gyári raktárban Bécsben. III/3, ker. Heumarkt 3. valamint az osztr-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában.

Főraktár és főelárusítás az osztrág-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs,
III/3, Heumarkt 3.

SCHLICK-fele vasöntöde és gépgyár [Érsv.] BUDAPESTEN.

Gyár és iroda:

VI, ker., külső Váci-út 29.—15. ♦ Podmanický-utca 14. ♦ Kerepesi-út 77. sz.

IRODÁK:

Fiók-raktár:

Gőz- és járgány-cséplőkészülék, számos első díjjal kitünt SCHLICK-fele szab, 2 és 3 vasu ekék,

ménlitő és egyetemes acél-ekék

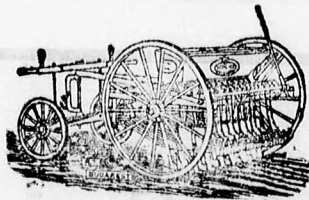
eredeti SCHLICK- és VIDATS fele egyvasu ekék, talajmivelő eszköz.

va amint

SCHLICK-fele szab. "HALADÁS" sorbavető-gépek.

T karmánykészítő gépek, darálóok, örlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kévcskötő és marokrakó aratógépek és fűkaszó gépek, szállítható mezői vasutak stb. stb.

Előnyös fizetési feltételek.
LEGJUTÁNYCSABB ÁRAK.

Értégszékelt ingyen és bérmentve.

Nehéz kór

Százakra menő elismerő és köszönőlevél.

Biztos eredmény! Alapos gyógyulás a legrégibb és legnehezebb esetekben az én hírneves „Epileptikumom” által.

Szétküldések utánvét, vagy 20 márkának előleges beküldése mellett történik.

J. Eiger, specialista
BERLIN, DANZIGERSTRASSE 19.